

Radu RIZOIU

IPOTECI MOBILIARE

Vol. I - Preferința fiscoi

Universul Juridic

București

-2012-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2012, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
RIZOIU, RADU**

Ipoteci mobiliare / Radu Rizoiu. - București : Universul
Juridic, 2012-
vol.

ISBN 978-973-127-738-7

Vol. 1. : Preferința fiscoiului. - 2012. - Bibliogr. - Index. -
ISBN 978-973-127-739-4

347.768:347.214.1(498)

347.27(498)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0731.121.218**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL telefon: **021.314.93.15; 0726.990.184**
DISTRIBUȚIE: tel./fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

**COMENZI ON-LINE,
CU REDUCERI DE PÂNĂ LA 15%**

Abrevieri

art.	- articolul
alin.	- alineatul
CPF	- Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală
DGFP	- Direcția Generală a Finanțelor Publice
HG 802/1999	- Hotărârea Guvernului nr. 802/1999 privind adoptarea Regulamentului pentru organizarea și funcționarea Arhivei Electronice de Garanții Reale Mobiliare
<i>infra</i>	- mai jos
L 82/1992	- Legea nr. 82/1992 privind rezervele de stat
LPA	- Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil
LPI	- Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței
NCC	- Legea nr. 287/2009 privind Codul civil
nr.	- numărul
OG 89/2000	- Ordonanța Guvernului nr. 89/2000 privind unele măsuri pentru autorizarea operatorilor și efectuarea înscrierilor în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare
<i>op. cit.</i>	- opera citată
p.	- pagina
pct.	- punctul
s.n.	- sublinierea noastră (a autorului)
<i>supra</i>	- mai sus

Cuvânt introductiv

Argument. Ideea unei culegeri de jurisprudență în materia garanțiilor reale (ipotecilor) mobiliare a apărut încă din 2005. La acel moment nu exista o asemenea colecție de jurisprudență, deși Titlul VI al Legii nr. 99/1999 privind regimul juridic al garanțiilor reale mobiliare („Legea nr. 99/1999”) se aplica de șase ani, iar termenele scurte impuse de acțiunile specifice executării garanțiilor reale mobiliare ar fi trebuit să ofere un material bibliografic suficient.

Ca majoritatea ideilor mele, acest proiect s-a născut dintr-o necesitate practică. Încercam să realizez un comentariu al Legii nr. 99/1999 și doream să indic și soluțiile jurisprudențiale relevante pentru fiecare text al legii. În lipsa altei soluții, am purces la colectarea de decizii pronunțate în această materie și disponibile în surse publice. Am observat cu această ocazie faptul că există extrem de puține decizii relevante care să fie disponibile publicului. Prin urmare, rezultatul colectării de la acea vreme¹ nu a fost unul semnificativ (prin volum).

De atunci, am încercat să strâng orice hotărâre (chiar și cele nedefinitive) care tratează în mod mai mult sau mai puțin direct subiectul garanțiilor reale mobiliare. Din nou, rezultatul nu este atât de impresionant pe cât ar putea fi. Față de momentul 2006 (ani de *boom* economic), traversăm în prezent o lungă perioadă de recesiune, începută în septembrie 2008².

Unul dintre efectele recesiunii constă într-o dificultate sporită în restituirea creditelor luate în anii anteriori. Cum majoritatea acestor credite au fost garantate (și) cu garanții reale mobiliare, executarea silită a acestor garanții a cunoscut o creștere exponențială.

---

¹ Deciziile selectate pot fi găsite în R. Rizoiu, *Garanțiile reale mobiliare. Legislație comentată și adnotată*, Ed. Universul Juridic, București, 2006.

² Pentru impactul recesiunii globale asupra creditului din România, a se vedea R. Rizoiu, *Garanțiile reale mobiliare. O abordare funcțională*, Ed. Universul Juridic, București, 2011, pp. 190-195.

Totodată, un alt efect al crizei financiare este acela al multiplicării procedurilor de insolvență. În cadrul acestor proceduri există numeroase probleme derivate din calificarea unor creanțe ca fiind garantate, respectiv în modul de distribuire a rezultatelor lichidării în cazul valorificării bunurilor asupra cărora există garanții reale.

Aceste elemente conduc la concluzia că jurisprudența în materia garanțiilor reale (mobiliare) ar trebui să fie mult mai numeroasă decât în anii anteriori crizei. Chiar și având în vedere inerția inerentă a tratării jurisprudențiale¹, deciziile disponibile unei accesări publice sunt relativ puține. Dacă la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție și (parțial) la nivelul Curților de Apel începe să se contureze un sistem transparent de raportare a deciziilor relevante prin mijloace electronice, instanțele inferioare (judecătoria și tribunale) nu au (încă) puse la punct astfel de sisteme de publicitate. Or, principalele probleme care țin de garanții reale (mobiliare) se soluționează la nivelul judecătoriei (în faza executării silite) sau a tribunalelor (în procedura insolvenței), doar puține litigii ajung să fie soluționate (în calea de atac a recursului) la nivelul instanțelor superioare.

Prin urmare, majoritatea deciziilor selectate sunt de la nivelul Curților de Apel și al Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru care accesul la sursele de informare a fost mai facil. Nu vrem să se înțeleagă din această distribuție faptul că am neglijat celelalte instanțe, ci doar că nu am găsit modalitatea practică de a accesa bazele de date cu soluțiile acestor instanțe. De altfel, din deciziile analizate la nivel de judecătorie și tribunal se întrevede o jurisprudență bogată și pe tematici diferite de cele întâlnite la Curțile de Apel. Ne manifestăm speranța că în viitor accesul liber la aceste baze de date va fi mult mai facil.

---

¹ Deși, de regulă, litigiile referitoare la executarea garanțiilor reale ar trebui judecate cu celeritate, se observă în practică un decalaj de 2-3 ani între nașterea situației litigioase și soluționarea irevocabilă a litigiului, iar în cazurile în care litigiul este soluționat în cadrul procedurilor de insolvență, durata poate fi chiar mai mare. A se vedea, pentru o analiza comparativă a duratei procedurii cu privire doar la faza incipientă a încuviințării executării silite, A.M. Ungureanu, *Considerații asupra unor modificări legislative prevăzute de noul Cod de procedură civilă în materia executării silite*, în „Revista Română de Executare Silită” nr. 1/2011, p. 73, nota 29.

Structură. Scopul acestei serii de culegeri de jurisprudență este de a oferi o imagine asupra multiplelor aspecte relevate de reglementare a garanțiilor reale (ipotecilor) mobiliare. Dincolo de abordările teoretice specifice doctrinei, credem că un comentariu pragmatic asupra materiei trebuie să pornească de la identificarea problemelor practice. Or, aceste probleme sunt cele cu care se confruntă instanțele de judecată. Dreptul viu este cel aplicat de către organele jurisdicționale, iar nu clasificările scolastice sau teoretizările savante...

Pornind de la aceste premise, am încercat să oferim practicienilor dreptului un ghid practic de folosire a legislației ipotecilor (garanțiilor reale) mobiliare. În acest scop, am selectat un număr cât mai mare de decizii relevante din acest domeniu și am încercat să le grupăm pe anumite tematici pentru a le face mai ușor de parcurs. Dincolo de acest demers normal în alcătuirea unei culegeri tematice de jurisprudență, însă, am preferat să alegem o tratare puțin mai particulară.

Astfel, în loc să așezăm hotărârile după un anumit criteriu tematic și să prezentăm rezumate ale deciziilor însoțite de termeni cheie („cheia”) și de un sumar al problemei de drept („pastila”), am preferat să oferim doar pastila pentru identificarea rapidă a tematicii speței, urmată de prezentarea *in extenso* (de regulă, în integralitate) a considerentelor deciziei. Considerăm că doar o citire completă a deciziei poate reliefa rezolvarea problemei de drept prin prisma faptelor relevante. De multe ori, rezumarea considerentelor poate da naștere unor raționamente scoase din context care oferă o imagine trunchiată a soluției jurisprudențiale.

Deși am operat o selecție destul de spartană în privința hotărârilor prezentate, am preferat să prezentăm mai multe hotărâri cu o problematică aparent identică, tocmai pentru a reliefa modul în care diferite instanțe au tratat probleme similare. Chiar dacă de multe ori soluțiile converg, nu același lucru se poate afirma despre considerente. Tocmai pentru a permite o armonizare și din punctul de vedere al motivării soluțiilor am considerat util să prezentăm o paletă mai largă de hotărâri pe aceeași tematică.

De asemenea, am preferat să oferim și scurte comentarii ale deciziilor prezentate. Realizarea acestor comentarii a presupus și

alegerea cheii de adnotare a deciziilor. Toate deciziile prezentate au fost pronunțate pe baza reglementării în vigoare înainte de intrarea în vigoare a noului Cod civil. Cu toate acestea, un comentariu relativ la acea reglementare ar fi prezentat o relevanță atenuată sub aspectul interesului practic pentru soluționarea unor cauze în viitor. Prin urmare, am ales să folosim faptele prezentate în spețe și să le oferim interpretarea conferită de dispozițiile noului Cod civil.

În materia analizată, noul Cod civil nu aduce o modificare substanțială a reglementării, ci doar o cizelare a acesteia. Prin urmare, soluțiile de drept prezentate în deciziile comentate se pretează destul de facil decriptării în cheia oferită de noul Cod civil. De aceea, am preferat să facem trimitere în cadrul comentariilor la textele relevante din noua reglementare, pentru ca raționamentul să poată fi ușor preluat în rezolvarea noilor situații ce vor apărea în practică. De asemenea, trimiterile la textele de lege incidente identificate imediat după „cheia” hotărârii au în vedere textele relevante din noua reglementare (chiar dacă ele nu au fost avute în vedere în motivare) care se pretează la soluționarea cazului practic la acest moment.

În măsura în care am remarcat focalizarea practicii judiciare cu privire la anumite teme, am preferat să prezentăm un comentariu general introductiv la începutul prezentării temei în discuție. În acest fel, adnotările punctuale făcute pentru fiecare speță trebuie citite prin cheia de interpretare generală conținută în comentariul general.

Așadar, fiecare temă va fi structurată după cum urmează:

I. Titlul temei

- A. Prezentarea generală a temei
- B. Culegerea de jurisprudență
  - 1. cheia
  - 2. textele legale incidente
  - 3. considerentele hotărârii
  - 4. datele de identificare ale hotărârii
  - 5. comentariul hotărârii
- C. Comentariu

La acest moment, colecția de hotărâri selectate cuprinde circa 230 de hotărâri grupate în 12 teme:

- I. Preferința fiscalului
- II. Caracterele dreptului real de garanție
- III. Operațiuni asimilate
- IV. Contractul de ipotecă
- V. Obiectul garanției (general)
  - V.1. Acțiuni în societăți comerciale
  - V.2. Conturi bancare
- VI. Efecte
- VII. Opozabilitate
- VIII. Concurs
- IX. Executare
- X. Răspundere
- XI. Insolvență
- XII. Competență

Din rațiuni de spațiu tipografic (și de timp necesar redactării comentariilor), vom prezenta colecția de jurisprudență comentată în mai multe volume, grupate în funcție de teme. Acest prim volum conține 35 de hotărâri referitoare la modul de tratare al preferinței speciale a statului, în diversele sale forme (tema I din lista de mai sus). Următoarele volume vor grupa una sau mai multe dintre temele evocate și vor păstra structura definită de acest prim volum.

Mulțumiri. Acest proiect nu ar fi fost posibil fără ajutorul mai multor persoane. Prin urmare, doar restricțiile de ordin editorial nu au permis ca acești oameni să fie menționați pe copertă. Încerc în continuare să remediez această lipsă și să menționez pe cei care au fost implicați în acest proiect.

În primul rând, materia primă pentru această culegere o constituie hotărârile judecătorești pe care le-am comentat. Fără existența acestor hotărâri, culegerea ar fi fost lipsită de conținut. Cum legea nu permite exercitarea dreptului de autor cu privire la aceste acte oficiale, nu pot decât să le mulțumesc judecătorilor care au contribuit la apariția acestei culegeri. Din păcate, de multe ori, numele judecătorilor care creează practica judiciară rămân în umbră. Se pare că actualul context nu este propice pentru menționarea acestor

nume în mod public... Prin urmare, voi adresa aceste mulțumiri în mod abstract, dar cei care își recunosc hotărârile vor ști că m-am gândit în primul rând la ei.

Fiind oarecum în afara sistemului judiciar, nu aș fi avut acces la aceste hotărâri fără mijloacele de publicitate prin care hotărârile ajung la public. Marea majoritate a hotărârilor prezentate este reprezentată de cele disponibile din surse publice. Dintre aceste surse se desprind două mari baze de date accesibile on-line: site-ul Înaltei Curți de Casație și Justiție (www.scj.ro) și proiectul JURINDEX (inclusiv site-ul www.jurisprudenta.org). Datorită tematicii alese, sunt relativ puține decizii relevante la nivelul instanței supreme, chiar și la nivel de curți de apel ajung puține decizii în materie. Cu toate acestea, am găsit numeroase cauze interesante în aceste baze de date. Nu pot decât să doresc acestor proiecte viață lungă și puterea de a organiza un sistem de căutare eficient. Pentru a selecta circa 150 de decizii ale curții de apel, a trebuit să sortez peste 300 de decizii rezultate în urma unei căutări extrem de simpliste și sunt convins că modul de căutare m-a făcut să omit o serie de decizii interesante. Nu în ultimul rând, am accesat și site-urile instanțelor (în special noul lansat site al Curții de Apel București – www.cab1864.eu). Sper că aceste baze de date vor putea fi într-un viitor apropiat integrate într-un motor de căutare unic și eficient.

Am accesat, de asemenea, deciziile publicate în cadrul bazelor de date juridice Legalis și EuroLex. Mulțumesc pe această cale administratorilor acestor baze de date pentru munca depusă în vederea oferirii unei imagini cât mai complete a fenomenului juridic românesc. Din păcate, aceste decizii nu au fost disponibile și pe site-urile instanțelor care au pronunțat hotărârile în cauză...

O parte dintre hotărâri au fost obținute de la colegii mei avocați, de la domnul executor judecătoresc Bogdan Dumitrache și de la domnul director Mihai Selegean, cărora le mulțumesc pentru sprijinul dezinteresat oferit acestui proiect. Vorbind cu acești oameni am văzut că nu sunt singurul care crede că practica judiciară necesită o atenție specială și că alcătuirea de culegeri tematice (eventual comentate) poate fi un mod de a ne apropia de Sfântul Graal al practicii unitare.

Nu în ultimul rând, țin să mulțumesc editurii Universul Juridic pentru că a acceptat provocarea de a lansa un proiect editorial

ambitios și pentru că a crezut în ideea pe care le-am prezentat-o acum ceva vreme. Doamna Ioana Mogoș nu a ezitat să mă ajute să finalizăm (cel puțin această primă parte din) acest proiect, iar domnul Nicolae Cîrstea i-a dat mână liberă...

Pentru cei care au avut de-a face cu astfel de proiecte, este un adevăr evident că o asemenea culegere este în primul rând opera editurii și a oamenilor care lucrează în editură. Autorul nu face decât să selecteze deciziile, eventual să le grupeze tematic, le scrie poate „cheia” și „pastila” și uneori oferă o mică adnotare. Dar munca de culegere, așezare în pagină, corectură, prelucrare a hotărârilor revine redactorilor de carte. Țin pe această cale să mulțumesc redactorului și corectorului acestei cărți, doamna Andreea Alexe și doamna Aurelia Popa.

Prin aceste mulțumiri nu încerc să arunc vina pentru lipsurile cărții asupra altor persoane decât a mea însumi. Orice greșeli, opinii hazardate sau afirmații eronate sunt numai din vina autorului. De aceea, orice comentarii, plângeri sau sugestii puteți să mi le adresați direct la adresa rizoiu@yahoo.com. Tot acolo sunt binevenite și eventuale hotărâri în domeniu pe care eu nu le-am putut găsi, inclusiv pentru temele anunțate mai sus și care nu sunt tratate în prezenta culegere.

Radu Rizoiu
Colecționar

București, 25 ianuarie 2012